

This Is Us – This Is Brussels: Interview met Joost Deleye

Spreker 1: Gianna Van de Velde

Spreker 2: Joost Deleye

[00:00:00.540] - Spreker 1

Dus hallo, ik ben Gianna Van de Velde, derdejaars student Toerisme-& Recreatiemanagement aan de Erasmushogeschool Brussel. Dit interview maakt deel uit van het project This Is Us This Is Brussels. Dit project streeft ernaar om meer 'wij' te creëren in Brussel. Dit doen we dan aan de hand van de ervaringen en ambities van de Brusselaars van de jaren 2020 op te nemen. Ok, dus de eerste vraag is: kan je iets vertellen over jezelf? Naam? Leeftijd? Afkomst?

[00:00:35.190] - Spreker 2

Wel, mijn naam is Joost Deleye. Ik ben geboren in Roeselare. Mijn familie zijn West-Vlamingen, maar ik ben opgegroeid in de buurt van Aalst. En op mijn vijftiende zijn m'n ouders verhuisd naar Oostende. Dus ben eigenlijk Vlaming, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen hangen een beetje door elkaar. Maar ik heb dus het einde van mijn humaniora in Oostende doorgebracht. Dus voel ik mij een beetje het meest verbonden met Oostende, als ik moet zeggen van vanwaar ben je afkomstig, aangezien mijn ouders daar nog altijd wonen. Ik ben 45 geworden, dus geboren in 1977. En toen ik zeventien, achttien was, ik ben van het einde van 't jaar, ben ik in Schaarbeek komen wonen om te studeren. Als student op kot toen, en heb ik vier jaar in Schaarbeek op kot gezeten als student vertaler-tolk aan de VLEKHO, de Vlaamse Economische Hogeschool die ondertussen niet meer bestaat. Daarna ben ik een jaartje in Gent gaan studeren, meertalige bedrijfscommunicatie.

[00:01:46.650] - Spreker 2

Maar dan heb ik uiteindelijk toch maar besloten om terug naar Brussel te komen na mijn studies en dus sinds 2000 woon ik permanent in Brussel.

[00:02:00.300] - Spreker 1

En hoe ziet je dagelijks leven er in Brussel nu uit?

[00:02:04.260] - Spreker 2

Het dagelijkse leven ziet er zoals voor de meeste werkende mensen uit. Ik woon in Jette, nu sinds tien jaar. Ik denk volgende week ofzo dat ik er al echt tien jaar woon. Het dagelijkse leven, is tijdens de werkweek naar de bureau gaan in Diegem. 's Avonds heb ik mijn hobby's. Maar ik heb ook twee kinderen, dus dikwijls bezig zijn met het huishouden en de kinderen die tien en dertien jaar oud zijn. Ik

volg 's avonds pianoles. Ik ga een keer gaan lopen. Ik spreek soms af met mensen in het gemeenschapscentrum hier in Jette. Een beetje van alles. Het dagelijkse leven gaat zijn gangetje.

[00:02:51.360] - Spreker 1

Je hebt eigenlijk al een beetje de volgende vraag beantwoord, want dat is: wat was en is je relatie met Brussel? Leven, werk, vrienden? Dus je hebt hier ook uw vrienden, je gaat naar het gemeenschapscentrum. Zijn er nog andere dingen?

[00:03:03.960] - Spreker 2

Mijn relatie met Brussel als gewest, bedoel je alle negentien gemeenten? Het Gewest he want ja, ik woon niet in Brussel stad zelf, maar in Jette. Ja, dat is de plaats waar ik het grootste deel, bijna 100% van mijn volwassen leven woon. Dus ja, dat is waar ik mij thuis voel, behalve in Oostende. Dat zijn zo de twee plaatsen waar dat ik mij zou kunnen zien leven. Voor mij waar dat je leeft, moet er van alles te doen zijn. Je moet er kunnen werken, zeker als je nog niet gepensioneerd bent, en je moet er je ook thuis kunnen voelen. En dat voel ik zeker in Brussel.

[00:03:48.110] - Spreker 1

Ja ok. En waaraan denk je bij het woord Brussel? Welke associaties komen er in je op?

[00:03:56.190] - Spreker 2

Een grootstad, een kosmopolitische stad. Een stad waarin je alles kan doen wat je wil, en waar je je nooit moet vervelen. Er is eigenlijk meer dan genoeg te doen, waarbij je soms een beetje keuzestress zou kunnen hebben. En het feit dat de Brusselaar niet meer bestaat in mijn ogen. Vroeger had je de oudere generatie die nu 70, 80 is dat je nog Brusselaar kunt noemen. Maar zo zijn er niet veel meer. Iedereen is eigenlijk evenveel of even weinig Brusselaar hier. Dat gevoel heb je weinig in een andere stad als je als niet Brusselaar hier naar toe komt. Dus als je bijvoorbeeld naar Gent gaat en je daar als Oostendenaar gaan wonen. Ja, je gaat altijd de niet-Gentenaar blijven tussen de Gentenaars. In Brussel bestaat dat niet. Er zijn zoveel verschillende mensen en verschillende nationaliteiten.

[00:04:55.020] - Spreker 1

Dus dat waardeer je echt aan Brussel. Is er ook nog iets anders naast dat aspect?

[00:04:57.780] - Spreker 2

Het feit dat het een grootstad is die een geschiedenis heeft. Na mijn studies vertaler ben ik ook een toeristische gids gaan volgen. Ik heb de opleiding van twee jaar toeristisch gids gedaan en tijdens die opleiding heb ik heel veel leren kennen van de geschiedenis van Brussel. De culturele geschiedenis ook, niet enkel de politieke geschiedenis. En dan zie je toch wel hoeveel schone gebouwen dat er nog staan

tussen de minder schone. Het is ook een merkwaardige mix geworden van lelijk en schoon, Brussel. Je moet soms zoeken om iets te vinden en dat apprecieer ik ook wel aan Brussel. Het is niet zoals een Brugge, daar zou ik bijvoorbeeld niet kunnen wonen, denk ik. Dat is te gemaakt. Vroeger was dat zo, een paar honderd jaar geleden. We leven niet meer een paar honderd jaar geleden. Alles evolueert en ik denk niet dat je een stad kunt laten teren zoals een Bokrijk. Da's het verleden. Wat voor mij een stad maakt, is een dynamiek die ook zorgt dat er verandering komt. En een keer dat die verandering er niet meer is, dan stopt een stad bijna stad te zijn voor mij.

[00:06:05.560] - Spreker 1

Ja. En hoe heb je Brussel zien veranderen dan in de loop van de jaren?

[00:06:11.210] - Spreker 2

In 1995 ben ik hier beginnen studeren. Ik heb gestudeerd in Schaarbeek, dus dan zit je wat in die hoek van Schaarbeek en de eerste maanden ken je Brussel nog niet. Maar ik heb wel mijn fiets meegebracht in 1996 en dan ben ik zowat beginnen rondrijden in de stad. Want je kent Brussel alleen maar van hoe dat Brussel dikwijls voorgesteld wordt of werd in de media en dat zijn toch niet altijd de meest positieve dingen. Ik denk dat nog altijd trouwens, wat de media brengt is wat dat kijkers lokt. Een beetje spectaculairder dan het gewone. Alles wat schoon is, is niet interessant dikwijls. En alles wat dan lelijk is, wordt dan uitvergroet. De manier hoe ik dan Brussel leren kennen heb, is door de vele kleine hoekjes links en rechts en door op café te gaan als student. Dan kom je al een keer ergens. Ik weet niet dat dat een antwoord is op de vraag, want ben ondertussen de juiste vraag vergeten.

[00:07:14.620] - Spreker 1

Hoe je Brussel hebt zien veranderen de afgelopen jaren.

[00:07:16.170] - Spreker 2

Het centrum van Brussel was veel minder opgekuist dan dat het nu is. Je had tot een paar jaar geleden alle auto's aan de Beurs. In dat opzicht is het veel properder en aangenamer en ik denk ook in sommige buurten wat veiliger geworden. Maar het blijft een grootstad, dus je hebt altijd mensen die zorgen voor onveiligheid. En het is niet door 1 buurt veiliger te maken dat die mensen die zorgen voor onveiligheid, dat die dan plots weg zijn. Die gaan gewoon ergens anders. Je moet ook als inwoner van een stad, of dat dat nu Brussel is of Antwerpen of een andere stad, je moet weten waar dat je wanneer moet komen en wanneer niet. Je moet dat ook wel een beetje aanvoelen. In dat opzicht denk ik dat Brussel niet veel onveiliger is of niet onveiliger is dan sommige andere steden.

[00:08:11.100] - Spreker 2

Het centrum van Brussel is 'cleaner' gemaakt. Andere buurten zoals in Molenbeek en in Anderlecht, daar hebben ze nog meer werk aan de winkel. Maar dat was dertig, vijfendertig jaar geleden ook al niet een

'cleane' buurt. Alles is nog aan het evolueren en het ging in het begin traag, maar er is veel veranderd op 25/30 jaar tijd. Dat is niet alleen in Brussel-Stad, maar ook bijvoorbeeld hier in Jette. Toen ik hier kwam wonen was net het plein aan het station volledig heraangelegd en als je foto's van juist ervoor ziet dan was dat gewoon een parking zoals dat de Grote Markt lang geleden ook een parking ooit geweest is. De gemeentes doen veel om het leven aangenamer te maken en voor sommige mensen gaat dat precies tegen hun vrijheid in. Die zo van hun oren maken over het feit dat er geen auto's meer overal mogen parkeren. Maar ze beseffen denk ik zelfs niet meer hoe het vroeger was.

[00:09:09.130] - Spreker 2

Een nadeel van die verandering naar 'cleaner' bijvoorbeeld in Brussel centrum vind ik wel. En om dan terug te komen op de Beurs waar vroeger de auto's passeerden en zo. Dat leefde daar, aan die trappen van de Beurs. Het zat daar elke avond vol met volk. Dat was een ambiance op zich. Dat is wel een beetje verdwenen door het 'cleaner' te maken waardoor er meer toeristen komen die andere dingen doen en gewoon als passant passeren. Maar degenen die in Brussel uitgingen, zijn zo een beetje aan het weggaan. Misschien gaan die ergens anders uit nu, dat weet ik niet, maar je ziet ze toch zo niet meer in het centrum. De levendigheid gaat daardoor wel een deel weg 's avonds. Als je nu 's avonds rondloopt, niet in de kerstperiode, met die winterpret, dan is er wel nog veel volk. Maar op andere momenten niet. Voor mij is er toch veel veranderd op dat gebied.

[00:10:10.510] - Spreker 1

Ja, negatief dus.

[00:10:13.080] - Spreker 2

Dat is een negatief aspect ervan. Overdag is het misschien wel aangenamer geworden. Het is zeker aangenamer geworden, want je kan op uw gemak van de Beurs naar de Graanmarkt wandelen zonder dertig keer te moeten kijken dat je niet omver gereden wordt. Maar aan de andere kant, de dynamiek is een beetje weg en dat is spijtig. Ook als je oude beelden ziet van hoe het Brouckèreplein was, in de tijd voor dat er veel auto's waren. Dat leefde. Dan zijn al die auto's daar gekomen. Dan stond alles stil en stonk het langs alle kanten. Dan zijn die auto's weer weggegaan, maar het leven van ervoor is niet terug. Er is ergens een stap die ontbreekt. We moeten ervoor zorgen dat de mensen gezellig buiten kunnen. Een plein aanleggen nu, ze maken daar dikwijls een betonvlakte van. De mensen willen daar niet naartoe gaan, da's niet gezellig.

[00:11:02.490] - Spreker 1

Mag ik u nu vragen om zeventien jaar terug te spoelen, naar 2005. Wat hield je toen bezig in die periode?

[00:11:11.940] - Spreker 2

2005 is toevallig een belangrijk jaar. Toen ben ik beginnen werken in het bedrijf waar ik nu nog altijd werk, ondertussen zeventien jaar. Het feit dat ik daar nog altijd werk, is een teken dat ik daar graag zit. Tot dan heb ik op klantendiensten gewerkt. Werk is belangrijk, maar ik had ook nog meer tijd voor andere dingen. Ik had nog geen kinderen, ik was zeventien jaar jonger. In die periode hield ik mij ook bezig met die studies van toeristisch gids. Dat is iets wat dat ik mij nu niet meer zou kunnen inbeelden dat ik dat doe. Dat was twee avonden in de week en zaterdag om de twee weken dat je fulltime bijna bezig bent met naar de lessen gaan, uitstappen doen en uitstappen voorbereiden. Ik was heel veel bezig met toerisme en heb heel veel leren kennen van de geschiedenis en culturele geschiedenis. Ook de aardrijkskundige elementen en snappen van 'waarom is een stad gekomen waar dat de stad ligt?'. Door het feit dat er een rivier is, of een kruispunt van wegen en waarom zijn die wegen dan daar enzovoort. Ik heb ook veel van het land leren kennen, want die opleiding was niet specifiek voor Brussel. Het was wel deels gefocust op Brussel, maar we zijn evenzeer naar Luik geweest als naar Tongeren, als naar Gent en Brugge, de oudere cultuursteden van België. Ik heb heel veel leren kennen van ons land op dat moment. Dus ik was vooral daar mee bezig. Dat is 2005 in grote lijnen. En vrienden die meestal ongeveer dezelfde leeftijd zijn, bevonden zich ook een beetje allemaal in dezelfde situatie. Dus je ging ook veel meer dan nu het geval is met uw vrienden weg. Iedereen wordt dan daarna koppel en gezinnen. Dat brengt ook een andere dynamiek weer. Ik ben toen veel met vrienden weg geweest, niet enkel op café, maar ook reizen maken enzovoort. Dat was het leven toen.

[00:13:26.360] - Spreker 1

Dus dat was het verleden. Nu gaan we naar de toekomst, naar het jaar 2039. Hoe oud zal je dan zijn?

[00:13:37.820] - Spreker 2

62.

[00:13:26.360] - Spreker 1

En denk je dat je dan nog steeds in Brussel gaat wonen?

[00:13:37.820] - Spreker 2

Ik vermoed het wel ja. Ik zou niet zien waarom dat ik hier zou weggaan. Als ik mij ergens zie gaan uit mijn eigen, uit vrije wil, is dat wel richting de kust op mijn oude dag, of in Brussel. En ik heb een opleiding toeristisch gids gedaan voor mijn professionele loopbaan. Ik doe daar nu niks mee, maar ik zie mijn eigen daar later wel nog iets mee gaan doen en dan is het wel interessant als je in een stad als Brussel woont en daar mee kunt bezig zijn. Ik vind ook Brussel aangenaam ondertussen. Ik woon er 25 jaar en de vrienden die je leert kennen, zijn niet meer de vrienden die je leert kennen in Oostende of in Hasselt. Je leert hier meer en meer mensen kennen. Dus uw sociaal netwerk is hier ook, dus ik zie niet in waarom dat ik hier zou vertrekken, tenzij dat ik de vrouw van mijn leven ergens tegenkom. Wie weet, je weet nooit wat dat er gaat gebeuren.

[00:14:32.100] - Spreker 1

Natuurlijk kunnen we de toekomst niet voorspellen. Maar stel je voor dat er een waarzegster is en zij weet veel over de toekomst van Brussel. En jij bent de enige persoon die aan die persoon drie vragen mag stellen over de toekomst van Brussel. Welke drie vragen zouden dat dan zijn? Het is een moeilijke vraag.

[00:14:54.290] - Spreker 2

Dat is een moeilijke vraag, maar ik heb erover nagedacht. Het eerste wat dat ik zou willen weten is: bestaat Brussel nog als gewest zoals het nu bestaat binnen België, afhankelijk van Vlaanderen en Wallonië? Brussel is wel een volwaardig gewest op papier. Maar momenteel wordt het heel erg gesponsord door Vlaanderen, die gemeenschapscentra die hier zijn en zo. Je hebt het onderwijs dat afhankelijk is ofwel van de Vlaamse gemeenschap of de Waalse gemeenschap. Die twee spreken niet met elkaar. Mijn kinderen die zitten hier achter de hoek op een gemeentelijke basisschool. Je hebt daar een directeur voor de Vlaamstaligen en een directeur voor de Franstaligen. En als ze Franstalige les moeten geven in de Nederlandstalige school, dan hebben ze een juffrouw die amper Frans kent, terwijl er zoveel Franstaligen tien meter verder zitten bij manier van spreken. Ik bedoel we zijn in Brussel. We zijn niet in Vlaanderen en we zijn ook niet in Wallonië. Ik snap niet dat dat zo gesplitst blijft en daarom zou ik willen weten of misschien waarschijnlijk graag hebben dat dat evolueert naar een gewest dat volledig op zichzelf staat. En of dat dan nu ja, Nederlandstalig, Franstalig of Engelstalig is, maakt niet uit. Dus dat is eigenlijk iets wat ik wel zou willen vragen aan de waarzegster. Maar of dat je daar dan iets aan zou kunnen veranderen als je het antwoord weet van die waarzegster, dat is iets anders.

[00:16:30.530] - Spreker 1

Nog twee andere vragen die in u opkomen?

[00:16:34.120] - Spreker 2

Of de evolutie die nu bezig is zich doorzet. We hebben nu Groen in de meerderheid in veel gemeenten die een hele hoop projecten in gang gestoken hebben die waarschijnlijk al lang in hun gedacht zitten om uit te voeren eens dat zij beslissingsrecht en macht hebben. Maar je ziet dat veel wordt tegengehouden door andere politieke partijen en die er bijna een spel van maken om sommige burgers in mijn ogen op te stoken tegen die plannen van Groen. Ik denk niet omdat ze tegen die plannen zijn, maar wel omdat ze Groen terug uit de meerderheid willen, omdat zij terug weer in de meerderheid willen. Dat zijn zo van die politieke spelletjes waarbij de burger uiteindelijk niet gebaat is, alleen maar geschaad wordt. Wat ik graag zou weten, is die evolutie die nu meer aan het gaan is richting meer zachte mobiliteit en meer vergroening, gaat die zich doorzetten? Of wanneer de groenen niet meer in de meerderheid zitten, dat sommige andere partijen heel die boel gaan terugdraaien. En dat is denk ik wel een groot vraagteken momenteel. Ze gaan geen parken, allé parken zijn er misschien niet veel bijgekomen, maar groenzones gaan ze misschien niet allemaal terug afbreken.

[00:17:59.420] - Spreker 1

En een derde vraag?

[00:18:07.250] - Spreker 2

Mijn derde vraag hangt een beetje samen met dat tweede. Allee, niet helemaal, maar economisch gezien hoe gaat het er in Brussel aan toe gaan? De laatste jaren zijn er heel veel bedrijven weggegaan of zijn er veel veranderingen gebeurd in het economisch leven door e-commerce. Sommige mensen steken al de schuld van die dingen op Groen die bijvoorbeeld zorgt dat je niet meer met de auto tot in het centrum kunt rijden, dus dat de winkels geen klanten niet meer hebben en zo. Dus er is een hele verandering aan de gang. En de winkels die er nu dikwijls bijkomen in het centrum van Brussel zijn meer gericht op toeristen en minder op mensen die daar wonen. Wat voor een impact heeft dat op lange termijn, op uw populatie en op uw leefbaarheid van uw stad? Een stad leeft alleen maar door de mensen die er wonen, leeft ook door de economie die er is en leeft ook door het toerisme. Dat zijn drie verschillende dingen, maar als je volledig gaat focussen op het toerisme, als je de bedrijven wegjaagt in veel mensen hun ogen. Misschien is dat zo. Ik ben geen politiker of toekomstvoorspeller. Als de mensen die er vroeger woonden er ook niet meer zijn, wat blijft er dan nog over? En gaat dat dan hier evolueren richting een Brugge. Brugge centrum draait volgens mij volledig op toerisme bijna. Ja. Is dat waar we naartoe willen? Is dat waar we naartoe gaan? Dat is een vraag waar ik ook wel een antwoord wil op weten.

[00:19:38.900] - Spreker 1

Ok. Laat ons voorstellen dat de toekomst positief uitdraait. Waar hoop je dan op voor elke vraag? Wat is er nodig om dat ideale scenario werkelijkheid te laten worden?

[00:19:58.360] - Spreker 2

Ik denk de juiste politici op de juiste plaats. Aan de ene kant zeggen ze altijd van ja mensen hebben een plot, de politici die ze kiezen, maar dat is ook niet helemaal waar. Ik denk dat je ook ooit wel al eens dingen gekocht hebt waarvan je achteraf dacht waarom in godsnaam heb ik dat gekocht. Ik denk dat veel mensen denken waarom hebben we in godsnaam op die mensen gestemd, want die zijn dan aan de macht gedurende zoveel jaar en beslissen dingen. Ik denk dat we momenteel met een generatie politici zitten die weinig toekomstvisie hebben of weinig durven doen op lange termijn. Gewoon omdat ze in het stramien zitten van de politiek om de vier jaar en dat ze er vooral mee bezig zijn om hun partij of hun eigen post te vrijwaren voor de toekomst en dat ze voort kunnen gaan zoals ze bezig zijn. Maar dat getuigt van weinig visie en moed. Er zijn geen bevlogen politici meer die voor de mensen verwoorden dat ze van Brussel een volwaardig gewest willen maken. Dat mensen er van overtuigd geraken dat is een goeie zaak, of dat is geen goeie zaak. Daar is precies niemand mee bezig. Alles gaat zo zijn gang en we zien wel waar het uitkomt. Maar ik denk dat er op die manier niet veel gaat veranderen en toch niet binnen zeventien jaar.

[00:21:20.650] - Spreker 1

Denk je dat dat dan enkel in de handen van de politici ligt? Of zijn er ook nog andere groepen?

[00:21:28.480] - Spreker 2

Je hebt heel veel groepen, maar uiteindelijk wordt alles beslist op politiek niveau. En je hebt dus groepen die de politici wel beïnvloeden. Uiteraard komt er heel veel vanuit die groepen, maar zij bereiken ook niet altijd alle mensen in de stad, dus het zijn niet de mensen van de stad die gaan beslissen of Brussel een gewest op zich wordt zonder afhankelijkheid van Vlaanderen. Het kan ook gewoon zijn als de N-VA en zo hun gedacht krijgen en Vlaanderen onafhankelijk wordt. Wat gaat er dan met Brussel gebeuren? Het kan ook zijn dat Brussel de gevolgen draagt van beslissingen in andere regio's in België. Weet ik veel. Geen idee. Maar volgens mij is het wel de politiek die daar voor zorgt. Heel veel is afhankelijk van de politici.

[00:22:20.410] - Spreker 1

En denk je dat dat je een rol kan spelen in het verwezenlijken van het positieve scenario? En wat zou dan die rol zijn? Moeilijke vraag.

[00:22:29.410] - Spreker 2

Ik ben geen doener op dat gebied. Ik kan wel stemmen voor de politici of de partijen die een visie hebben. Maar zelf concreet daar iets aan doen. Ik ga niet in de politiek stappen. Dus op dat gebied ga ik daar niks aan doen. Maar je kunt als burger bijdragen door de manier waarop je je gedraagt in een stad. Ja, ik ben iemand van leven en laten leven en de manier waarop ik het doe is volgens mij de manier waarop ik het moet doen. Maar andere mensen leven op een andere manier. Ik ga die mensen niet proberen te beïnvloeden.

[00:23:08.170] - Spreker 1

Wat kan het tegenhouden, vertragende aspecten?

[00:23:23.540] - Spreker 2

Wat ze kan tegenhouden dat Brussel een volwaardig gewest wordt, is dat regio's zoals Vlaanderen erop staan dat Brussel onze hoofdstad blijft. Of Brussel wordt zeker niet meer onze hoofdstad en er gaat geen geld meer naar Brussel. Of andere partijen die zeggen van jij wil dat er geen geld meer naar Brussel gaat, dus ons partijstandpunt wordt dat er juist wel nog geld naar Brussel gaat. Dus veel hangt daar van af. Wat kan dat tegenhouden? Wie eraan aan de macht is op welk moment denk ik.

[00:23:54.800] - Spreker 1

Wie er dan aan de macht is stimuleren hetzelfde?

[00:24:00.050] - Spreker 2

Ja, volgens mij is dat een pure politieke kwestie en als burger denk ik dat je daar niet veel aan gaat kunnen veranderen. Dat is de partij waarop je stemt uiteindelijk en hun politiek, maar de partijen zijn ook niet altijd heel transparant over wat hun eindpolitiek is.

[00:24:24.550] - Spreker 1

Ken je dan oplossingen? Typische voorbeelden die vandaag de dag hier al op wijzen.

[00:24:31.800] - Spreker 2

Ik denk dat die vraag moeilijk te beantwoorden is met betrekking tot dit onderwerp. Scholen zijn momenteel afhankelijk. Dat is cultureel. Ze zijn afhankelijk van het Waals Gewest of van het Vlaams Gewest. In het Waals gewest zijn ze meer bezig met immersie onderwijs en gebruiken ze wel andere talen en geven ze vakken in het Engels of sommigen in het Nederlands, maar minder, ze gaan meer richting het Engels. Ik denk dat je in een kosmopolitische stad en in de wereld met Nederlands alleen nergens meer raakt tegenwoordig. Of toch niet overal. Zonder Nederlands in Vlaanderen raak je in vele bedrijven niet ver. Maar het focussen op het Engels en het Frans die toch wel iets meer wereldtaal zijn. En als je in Brussel woont is dat ook wel nodig. Je kan niet overal terecht in het Nederlands en dat is soms te wijten aan onwil, maar het heeft ook dikwijls gewoon te maken met het opleidingsniveau van mensen die in winkels werken. Je kan het iemand niet kwalijk nemen dat hij geen Nederlands kent als hij het nooit aangereikt geweest is in zijn jeugd.

[00:25:44.340] - Spreker 1

Ja ok. Stel dat het niet zo rooskleurig is. Het scenario van de drie vragen. Wat vrees je voor elk van de drie vragen? En wat is er nodig om dat te elimineren?

[00:25:57.360] - Spreker 2

Want de vorige vraag ging over het Gewest dat ik heb besproken..

[00:25:59.820] - Spreker 1

En misschien nu over de andere twee ook.

[00:26:02.040] - Spreker 2

Over het positieve scenario?

[00:26:03.270] - Spreker 1

Ja, en het negatieve.

[00:26:05.700] - Spreker 2

Als het Gewest blijft zoals het is, ik denk dat ik daar al een beetje over uitgeweid heb. Ik zou dat jammer vinden. Want je zit in een kosmopolitische stad en toch word je bijna gewrongen in een hoek van ofwel Nederlandstalig ofwel Franstalig. Die werelden mengen heel weinig. Het is afhankelijk van hoe het draait en hoe de politici erachter staan om dat te veranderen. Het tweede aspect dat ik aangereikt had voor de toekomst was de zachte mobiliteit. Idealiter zet zich dat door. Ik doe bijna alles met de fiets. In de stad gebruik ik nooit mijn auto. Als ik mijn boodschappen doe, ga ik liever drie keer in de week een paar boodschappen doen dan één keer in de week mijn auto vol te gooien met van alles en nog wat. Want in de stad ben je niet sneller met de wagen. Ik wandel ook liever ergens heen op mijn gemak, zonder tussen zoveel auto's te moeten gaan staan, als autobestuurder of als voetganger. Ik vind dat ook niet nodig. In mijn jeugd gingen mijn ouders ook bijna nergens naartoe met de auto, tenzij dat het meer als tien kilometer was of zoiets. Wij deden ook alles te voet. Ik snap niet dat hier in Brussel en in andere grootsteden de mensen die in de stad wonen zoveel rondrijden om bijvoorbeeld naar de bakker te gaan achter de hoek en langer bezig zijn met parkeren en hun auto terugzetten dan dat ze te voet zouden gaan. Dat gaat er bij mij totaal niet in. Dus in een ideale wereld zijn er nog wel auto's, maar staat de stad niet meer vol met auto's en gaan de mensen ook met de fiets of met de auto ergens naartoe. Zo zie ik het in de toekomst wel evolueren. Maar ik denk dat veel zaken afhankelijk zijn van de infrastructuur en als dat worst case niet snel genoeg volgt, gaan de mensen in de auto blijven stappen. Is dat een antwoord op de vraag?

[00:28:42.790] - Spreker 1

Ja. Het is gewoon alles een beetje samengevat. Enkel nog over de laatste vraag.

[00:28:53.910] - Spreker 2

Het economisch gedeelte. Ja.

[00:28:56.730] - Spreker 1

Het positieve en het negatieve, wat te vermijden.

[00:29:00.230] - Spreker 2

Ja, het economisch gedeelte. Worst case trekt alles wat interessant is weg uit de stad. Dan houd je een stad over voor toeristen en voor mensen die dingen kopen die niet echt levensnoodzakelijk zijn zoals je boodschappen of een paar andere praktische zaken voor in huis. Als je voor levensnoodzakelijke dingen al naar de rand moet rijden. De shoppingcentra zoals in Vlaanderen, dat vind je in Brussel niet. Je moet al richting Anderlecht, Sint-Pieters-Woluwe of Groot-Bijgaarden gaan. Dat is toch een trend die ik niet graag zou zien. En wat kan daartoe bijdragen? Wat is nu het laatste deel van de vraag weer?

[00:29:45.680] - Spreker 1

Het positieve, hoe je daaraan kan bijdragen. En het negatieve, hoe je dat kan vermijden en je daar een rol in kan spelen.

[00:29:55.850] - Spreker 2

Ik denk als je als bewoner van een stad bijvoorbeeld voor het economisch ding uw inkopen blijft doen in de stad en je niet je auto pakt om in Groot-Bijgaarden of Anderlecht je aankopen te doen. Dat zorgt wel dat de winkels hier kunnen blijven. Dus in dat opzicht heeft de toekomst van de stad ook wel deels te maken met hoe je zelf als burger erin staat. En dat heeft dan ook weer te maken met de polarisering die er komt door de politici die bewust mensen tegen elkaar opzetten. Zoals met de Good Move in Brussel. Dat is de politiek die ervoor zorgt dat je doorgaand verkeer weghaalt uit de wijken en je enkel nog lokaal verkeer hebt. Het doorgaand verkeer rijdt op de grote assen. Men heeft dit in verschillende deelgemeenten van het Brussels gewest ingevoerd, maar met een gebrek denk ik aan duidelijke communicatie van waarom gaan we dat doen en hoe gaan we dat doen? En ze hebben te weinig mensen lokaal meegekregen. Het zijn altijd diegenen die tegen iets zijn, die je het meest gaat horen, want die zien iets gebeuren wat ze niet willen. En degenen die content zijn, die zijn content, waarom zouden zij dan op straat komen? Degenen die niet content zijn die komen buiten. De fout die de politiek nu maakt is de mensen beginnen te roepen en ze zijn misschien bang voor hun electoraat, voor hun kiezers. En ze geven toe. In Jette hebben ze bijvoorbeeld in een bepaalde wijk een proefproject gedaan voor drie maanden om een knip te doen in het verkeer, om een rondpunt af te sluiten zodat je niet van de ene kant naar de andere kant kunt. Ze hebben dat ingevoerd, proefperiode van drie maanden, maar na een week begonnen de roepers 'zie je alles staat vast', steeds negatief te doen, op alle sociale media. Deze tegenstanders stuurden van achter hun laptop of met hun smartphone berichten om de mensen op te roepen om daar tegen te zijn. En na een paar weken heeft de gemeente beslist om de proefperiode voortijdig stop te zetten en te evalueren. Maar waarom zit je daaraan dan twee jaar te werken om het voor te bereiden om dan op twee weken tijd te zeggen van ja, ja, ge hebt gelijk, we gaan terug naar de toestand van voor de proefperiode, we gaan het misschien niet zo doen. Dan geef je toe dat je je voorbereiding niet goed genoeg gedaan hebt. En geef je ook toe aan de roepers. Maar de roepers zijn misschien niet de meerderheid van de mensen. Dat is vergelijkbaar met Engeland en de Brexit. Ze organiseerden een referendum en wie gaat er stemmen? Ook de mensen die verandering willen en niet degenen die willen blijven. En uiteindelijk is de grote meerderheid van de mensen daar nu content mee ginder? Ik denk het ook niet. Dat is hetzelfde wat hier gebeurt.

[00:32:58.580] - Spreker 2

De politici maken dikwijls dezelfde fouten, ook hier. Er is geen opkomstplicht meer voor de gemeenteraadsverkiezingen. Je moet niet meer gaan stemmen voor de lokale verkiezingen in de toekomst. Ik zie dat niet als een positieve ontwikkeling. Ik denk dat je dan alleen maar de mensen bereikt die enigszins geïnteresseerd zijn in politiek. De groep mensen die afhaken gaat enkel maar aangroeien omdat zij nog minder gaan betrokken zijn. Van diegenen die er wel nog in geïnteresseerd zijn gaan vooral degenen die niet akkoord zijn naar buiten komen. En diegenen die hen zeggen je bent goed bezig, die gaan zeggen het is in orde. Hoe kun je daaraan bijdragen? Door wél te gaan stemmen en uw stem te laten horen. Dat kan via verkiezingen, maar dat kan ook door aanwezig zijn op andere momenten om zo'n project te steunen. In dat opzicht kan je er wel toe bijdragen.

[00:34:07.990] - Spreker 1

Ken je nog andere projecten over mobiliteit die niet goed lopen in Brussel, naast Good Move?

[00:34:17.890] - Spreker 2

Die niet goed lopen?

[00:34:19.270] - Spreker 1

Of wel goed.

[00:34:23.570] - Spreker 2

Een project dat er in Jette vijf jaar geleden gekomen is, is een nieuwe tramlijn. Vroeger diende je vanaf het knooppunt Simonis te vertrekken. Daar diende je dan de bus te nemen naar Jette richting UZ. Die bussen zaten even vast in het verkeer als de auto's. Ze waren dikwijls overvol. Dan is er beslist om een tramlijn aan te leggen. Dat werd lang geleden beslist, maar uiteindelijk vijf jaar geleden lag die daar. De tram zorgt ervoor dat mensen veel vlotter overal geraken. Nu uit niemand nog kritiek over de tram. Voor de tramlijn er lag, hoorde je steeds hetzelfde verhaal. De handelaars zeiden dat ze door de werken geen volk meer gingen hebben. Er was veel tegenstand, maar nu uiteindelijk is iedereen blij dat het Brussels Gewest besloot de tramlijn die door verschillende gemeenten loopt aan te leggen.

[00:35:29.410] - Spreker 2

De gemeente Jette heeft dan beslist om tegelijkertijd met de bouw van de tramlijn ook het Spiegelplein, het centrale plein van Jette dat een parking was, volledig heraan te leggen met een parking onder de grond. De gemeente Jette is erin geslaagd de heraanleg van het Spiegelplein ook te laten financieren door het Brussels Gewest. Door die mobiliteit heeft de gemeente Jette ervoor gezorgd dat de leefbaarheid in Jette veel verbeterd is. Het plein dat een gigantische parking was, is nu een plein waarop de kinderen spelen en men iets kan drinken of eten op de vele terrassen. Dus die mobiliteit zorgt voor een heel andere dynamiek. Dat is een positieve historie. Langs de andere kant willen ze nu nog een

nieuwe metrolijn aanleggen naar Schaarbeek. Dat kost gigantisch veel meer dan een tram. Ik geloof wel in metro's voor lange afstanden, maar metro's zorgen ervoor dat het vervoer gebeurt onder de grond. Je ziet niets. Je ziet geen mensen buiten. Terwijl een tram boven de grond rijdt en om de 7 minuten of 10 minuten passeert. Er stappen mensen uit. Er zijn mensen in de straat. Een tram stopt ongeveer om de 300 meter, een metro om de twee kilometer. Je hebt overal wel om die 300 meter mensen die staan te wachten, die uitstappen, er zijn winkels rond. De tram zorgt dus voor leven in de stad. Men heeft in de jaren '70-'80 heel veel trammen weggedaan. Nu zie je ze terug overal terugkomen. Ik vind dat wel een hele goeie ontwikkeling. De trams zijn beter dan de bussen omdat ze onder andere niet op diesel rijden, maar ook omdat ze zich niet vastrijden in het verkeer, ze hebben hun eigen bedding. Er kan veel meer volk tegelijkertijd in. Je weet ook waar de tram gaat rijden. Als je als voetganger oversteekt, dan weet je daar rijdt een tram, want daar liggen sporen. De bus die komt van overal. Een positieve ontwikkeling.

[00:37:23.110] - Spreker 1

Ja. Van alles wat we hebben besproken, wat zouden we vandaag al kunnen zien, ervaren. Zijn ze nu al bezig met die metro naar Schaarbeek?

[00:37:32.320] - Spreker 2

Nee, het blijft voorlopig nog bij plannen. Of zijn ze op een bepaalde plaats misschien al begonnen? De metrolijn begint denk ik in Brussel-Noord of Rogier. Misschien zijn ze daar al begonnen met de aansluiting te maken voor de eerste tunnel. Er is iets geweest dit jaar maar ik ben niet zeker wat. Ik hoop dat die metrolijn er niet gaat komen. Of dat ze het wel doen, maar dan ook nog een tram erbij. Maar meestal bij grote projecten is het budget dan plots op en kunnen er geen andere dingen meer gebeuren. Het is dan jammer dat zo een slokop project maakt dat veel andere projecten niet kunnen doorgaan.

[00:38:09.790] - Spreker 1

Zijn er nog andere dingen die niet besproken zijn, maar die relevant zijn in het interview?

[00:38:21.650] - Spreker 2

Brussel ziet een beetje af van een veranderend publiek. Je hebt de oude generatie die het een beetje met lede ogen aanzien wat de gemeenten veranderen. Vroeger kon ik van hier naar ginder gaan met mijn auto op 2 minuten en nu duurt dat 20 minuten, en het kost mij zoveel want ik moet nu een parkeerplek betalen. Je hebt veel mensen die ontevreden zijn langs de ene kant. Maar langs de andere kant heb je de economische situatie dat er veel mensen bijgekomen zijn die veel minder middelen hebben en die ook hun weg proberen te vinden in de stad. Dan hebben we de middenklasse waartoe ik behoor, die er zowat tussen zit. De groep van minderbedeelde mensen is groter aan het worden. De oudere generatie is aan het weggaan. Ik weet niet goed waar dat naartoe gaat gaan, welke inwoners Brussel nog gaat hebben binnen zeventien jaar. Ik zie veel ouders die hun kinderen hier naar school sturen. Dat is een mengeling. Een minderheid van de ouders zijn van Nederlandstalige afkomst. Een meerderheid zijn van migranten

afkomst, ofwel Noord-Afrikaanse of Aziatische, een beetje van overal. Die kinderen groeien op met verschillende culturen en dat gaat er volgens mij wel voor zorgen dat alles goed komt in the end. Zij krijgen van alles wat mee. De volwassenen leven nu nog naast elkaar. Ik ken heel weinig Franstalige mensen en in mijn vriendenkring zijn er ook weinig Franstaligen omdat er geen gemeenschappelijke culturele bezigheden of een cultureel centrum in Jette zijn. Je hebt een Franstalig en een Nederlandstalig cultureel centrum. Franstaligen gaan naar het Franstalige en Nederlandstaligen naar het Nederlandstalige. Ze mengen niet, ze doen geen dingen samen. Dat is jammer. Sommige mensen die daar meer mee bezig zijn die zeggen dat het wel mengt, je kan dat daar doen. Maar je moet er naar gaan zoeken. De drempel is nog te hoog, het is nog niet natuurlijk. Die drempel moet meer weg.

[00:41:05.400] - Spreker 1

Nog andere bedenkingen ? Of niet ? Ok.